

ЗАТВЕРДЖЕНО

Вченою радою
Івано-Франківського інституту
«Одеська юридична академія»
(протокол № 5 від 12.12.2025 р.)

ВВЕДЕНО В ДІЮ НАКАЗОМ

директора Івано-Франківського
інституту «Одеська юридична
академія»
№ 153 від 12.12.2025 р.

ПОЛОЖЕННЯ ПРО ЗАХИСТ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ В ІВАНО-ФРАНКІВСЬКОМУ ІНСТИТУТІ «ОДЕСЬКА ЮРИДИЧНА АКАДЕМІЯ»

1. Загальні положення

1.1. Введення в Івано-Франківському інституті «Одеська юридична академія» (далі – Інститут) належної системи захисту інтелектуальної власності викликана потребами сьогодення. В сучасному вищому юридичному навчальному закладі створюється велика кількість об'єктів права інтелектуальної власності, які вимагають здійснення ефективного їх захисту.

1.2. Правовідносини в сфері права інтелектуальної власності регулюються Конституцією України, Цивільним, Кримінальним, Митним, Господарським кодексом України, Кодексом України про адміністративні правопорушення, Законом України «Про авторське право і суміжні права», «Про видавничу справу», «Про наукову і науково-технічну діяльність», «Про наукову і науково-технічну експертизу», «Про доступ до публічної інформації», «Про освіту», «Про вищу освіту», іншими нормативно-правовими актами.

1.3. Положення розроблено відповідно до чинного законодавства України, міжнародних угод, внутрішніх нормативних документів, зокрема Статуту Івано-Франківського інституту «Одеська юридична академія», які є обов'язковими для виконання.

1.4. Дія цього Положення визначає порядок захисту інтелектуальної власності (далі – ІВ) у Інституті.

1.5. Інтелектуальна власність в Інституті охоплює результати наукових, науково-дослідних та творчих робіт науково-педагогічних, інших працівників Інституту, здобувачів вищої освіти.

1.6. Захист інтелектуальної власності спрямований на:

- дотримання норм законодавства України у сфері інтелектуальної власності;
- гарантії захисту особистих немайнових прав авторів на службові твори;
- забезпечення прав та інтересів Інституту як власника майнових прав на результати творчої діяльності та їх використання;
- належне подання службових творів для їх використання у науковій, практичній, освітній та громадській сфері;
- формування оптимального середовища для розвитку творчого потенціалу співробітників та студентів інституту;

- сприяння авторам, чиї твори мають важливе наукове, практичне та суспільне значення;
- контроль за дотриманням прав Інституту на результати інтелектуальної діяльності;
- запобігання порушенням у сфері використання авторських прав на службові та інші твори.

2. Основні терміни та визначення

2.1. **Інтелектуальна власність в Інституті** – це закріплені законодавством права на результати інтелектуальної, творчої діяльності науково-педагогічних, інших працівників та здобувачів освіти Інституту.

2.2. **Об'єкти ІВ в Інституті, що підлягають захисту**, включають: наукові праці (монографії, дисертації, статті), навчально-методичні матеріали (підручники, навчальні посібники, методичні розробки), комп'ютерні програми, бази даних, презентації, усні твори (лекції, промови, наукові виступи) тощо.

2.3. **Суб'єктами ІВ є:** автори (науково-педагогічні та інші працівники, здобувачі освіти), а також Інститут як юридична особа.

2.4. **Комерціалізація** – будь-яка форма комерційного використання інтелектуальної власності, зокрема, але не виключно: відступленням майнових прав; наданням ліцензій; внутрішнім використанням в межах Інституту та через інших суб'єктів.

3. Права та обов'язки суб'єктів ІВ.

Порядок роботи з об'єктами інтелектуальної власності

3.1. Права та обов'язки авторів та Інституту.

3.1.1. Інститут забезпечує захист прав авторів та інституту на об'єкти ІВ, включаючи: правовий захист від несанкціонованого використання; інформування авторів про їхні права та обов'язки; проведення інформаційно-просвітницької роботи щодо захисту ІВ.

3.1.2. Автори мають такі немайнові права: право авторства (визнання особи автором твору); право на ім'я (використання імені автора або псевдоніма); право на захист репутації автора (заборона спотворення твору).

3.1.3. Автори мають такі майнові права: право на використання твору (відтворення, розповсюдження, публічне виконання тощо); право на відшкодування за використання твору; право на комерціалізацію твору тощо.

3.1.4. Інститут як юридична особа має право на: використання службових творів у межах своєї діяльності; відступлення майнових прав або надання ліцензій на об'єкти ІВ; захист прав на об'єкти ІВ від несанкціонованого використання.

3.2. Порядок роботи з об'єктами у сфері ІВ визначаються чинним законодавством України, внутрішніми нормативними документами Інституту та умовами договірних відносин (за наявності).

4. Використання та комерціалізація об'єктів ІВ

4.1. Використання об'єктів ІВ здійснюється відповідно до чинного законодавства України та умов договірних відносин між Інститутом та авторами. Автори зобов'язані своєчасно повідомляти про створення нових об'єктів ІВ та надавати їх для реєстрації.

4.2. Використання об'єктів інтелектуальної власності може включати:

- внутрішнє використання в межах Інституту для навчальних, наукових та адміністративних цілей;
- надання ліцензій третім особам;
- відступлення майнових прав.

4.3. Комерціалізація об'єктів інтелектуальної власності здійснюється відповідно до Цивільного кодексу України, Закону України «Про авторське право і суміжні права» та умов договірних відносин між Інститутом та авторами.

4.4. У разі комерціалізації об'єктів ІВ доходи розподіляються між Інститутом та авторами згідно з укладеними договорами.

4.5. Інститут забезпечує інформування авторів про плани комерціалізації їхніх об'єктів інтелектуальної власності.

5. Захист прав ІВ

5.1. Для дотримання вимог законодавства щодо захисту інтелектуальної власності усі структурні підрозділи Інституту та їх співробітники зобов'язані дотримуватися таких правил:

– керівники творчих проектів або окремі виконавці повинні відповідально ставитися до результатів своєї діяльності, уникаючи передачі цих результатів або їх частин третім особам без належного оформлення. Продукти творчої діяльності передаються лише за призначенням, а всі етапи їх створення та подальшого використання фіксуються у відповідних документах (наприклад, рішеннях Вченої ради, протоколах засідань кафедр);

– під час укладення договорів між Інститутом та іншими організаціями або фізичними особами, де передбачається використання об'єктів ІВ, обов'язково має бути чітко визначено право інтелектуальної власності на ці об'єкти, незалежно від того, чи вони створюються, чи використовуються:

– автори творчих робіт мають право на отримання авторського гонорару відповідно до умов, зазначених у договорах.

5.2. Інститут здійснює заходи щодо захисту ІВ через координацію діяльності його структурних підрозділів та окремих авторів.

До таких заходів належать:

- збір, облік та аналіз об'єктів інтелектуальної власності;
- визначення творчих робіт, підготовлених співробітниками, та їх подальше опрацювання;
- забезпечення захисту прав авторів та Інституту як власника;
- інформаційно-рекламна діяльність для популяризації творчих результатів.

5.3. Структурні підрозділи Інституту зобов'язані надавати інформацію про творчі роботи, виконані співробітниками та здобувачами за звітний період. Ця інформація передається до навчально-методичного відділу та інших відповідних підрозділів і використовується для формування плану наукової діяльності на наступний рік.

6. Відповідальність за порушення прав ІВ

6.1. У разі порушення вимог законодавства України та внутрішніх нормативних актів Інституту щодо захисту інтелектуальної власності, науково-педагогічні та інші працівники Інституту несуть відповідальність відповідно до чинного законодавства.

7. Заключні положення

7.1. Це Положення доводиться до відома всіх науково-педагогічних та інших працівників Інституту і є обов'язковим для виконання ними у межах їхньої діяльності, пов'язаної з інтелектуальною власністю.

7.2. Це Положення набуває чинності з моменту його затвердження Вченою радою Інституту та введення в дію наказом директора Інституту.

7.3. Усі питання, не врегульовані цим Положенням, вирішуються відповідно до чинного законодавства України.